vist edaspidigi uute huvipiirkondade andmisi üksikuile suurriikidele. Üldse näib aga seekord tasakaalusüsteemi asemel, mis Euroopas valitses XIX saj., kujunevat tasakaal ja mõjupiirkondade jaotamine ülemaailmalises ulatuses.

Suur-Saksamaa sünd.

Keskajal Euroopas domineerinud Saksa riigi eeskujul oli ka „Kolmandalt Riigilt" oodata tõsiseid taotlusi rohkemale ruumile ja mõjuvõimule. 1938 saabki nende taotluste avaldumise aastaks.

Pärast 4. veebr. uuendusi sõjaväe ja välisministeeriumi juhtkonnas märgibki Hitler 20. veebr., et sisemiselt perfektsena võib Saksamaa nüüd asuda uutele ülesannetele — 10 milj. välissakslase õiguste kaitsemisele. Nende suhtes olevat rahvaste enesemääramise põhimõte seni jäetud teostamata. Vahepeal ongi juba Austria kantsler Schuschnigg Hitleri kutsel käinud Berchtesgadenis ja selle tulemusena 16. veebr. nats Seyss-Inquart määratud Austria siseministriks. Natsid saavad loa ka poliitiliseks teotsemiseks. Iseloomulik on, et iseseisvuse eest seisnud kantsler Dollfussi tapmisest osavõtnud saavad amnestia. Schuschniggi kutse patriotismi säilitamisele, mööndeb tema valitsust seni mittepooldanuile, kavatsus korraldada rahvahääletust ei päästa olukorda. Saksamaa survel kutsub president Miklaš kantsleriks Seyss-Inquarti, kes 12. märtsil kutsub Saksa väed Austriasse sisekorra jaluleseadmise ettekäändel. 13. märtsi seadus kuulutab Austria Saksa riigi maaks. Need sammud kiidab heaks 10. aprilli rahvahääletus, kus ka Austria osas — juba natside surve all — 99% poolt hääletab.

Saksamaa jõuteadvuse tõusu, Lääneriikide tagasihoidlikkust, Itaalia toetust ja Tšehhi halba asendit (talvana Saksamaasse tunginuna) arvestades on loomulik, et Tšehhi-küsimus saab nüüdsest peale Euroopa tulipunktiks. Et Saksamaa kavas on mitte üksi sakslaste „koju tagasitoomine", vaid ka kommunismi-

Eesti kroonika 1938, lk. 9